

Kết nối mạng lưới đổi mới sáng tạo Việt Nam 2018

Từ ngày 18 đến 24/8/2018, Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN), Bộ Ngoại giao, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã phối hợp tổ chức Chương trình “Kết nối mạng lưới đổi mới sáng tạo Việt Nam 2018” (Vietnam Innovation Network 2018) với chủ đề “Sức mạnh Thăng Long - Trí tuệ Việt Nam”. Hơn 100 chuyên gia, nhà khoa học người Việt Nam ở nước ngoài có nhiều thành tích nổi bật được ghi nhận bởi các tổ chức quốc tế uy tín đã về nước tham dự sự kiện. Bên cạnh chương trình gặp gỡ Lãnh đạo cao cấp của Nhà nước, Chính phủ, làm việc với các bộ, ngành, địa phương, cộng đồng khởi nghiệp, các doanh nghiệp lớn, các Khu công nghệ cao (Hòa Lạc, TP Hồ Chí Minh)..., trong khuôn khổ sự kiện còn diễn ra 4 hội thảo chuyên sâu trong 4 lĩnh vực (nông nghiệp, công nghiệp, ngân hàng, trí tuệ nhân tạo), giúp khơi nguồn cảm hứng, tạo sự liên kết mới từ những tinh hoa KH&CN trong và ngoài nước, từ đó lan tỏa, nhân rộng thành động lực đổi mới sáng tạo mạnh mẽ, phụng sự cho sự phát triển đất nước. Sự kiện là hoạt động quan trọng phục vụ việc xây dựng Chiến lược quốc gia về cách mạng công nghiệp 4.0 (CMCN 4.0) đang được Chính phủ chỉ đạo các cơ quan có liên quan triển khai thực hiện.

Quy tụ nhân tài Việt trong bối cảnh CMCN 4.0

Trong buổi gặp mặt các trí thức đại diện cho trí tuệ Việt tại Văn phòng Chính phủ sáng 19/8/2018, Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc khẳng định, Chính phủ luôn lắng nghe ý kiến của mọi tầng lớp nhân dân, trong đó có tầng lớp trí thức, không có KH&CN thì đất nước không thể phát triển; đồng thời khẳng định, Chính phủ luôn quan tâm thúc đẩy phát triển KH&CN, coi CMCN 4.0 là cơ hội lớn mà “nếu không nắm bắt thì sẽ tiếp tục bị tụt hậu”. Chủ trương của Chính phủ là tranh thủ tối đa cuộc cách mạng này để giúp Việt Nam nâng cao hiệu quả, hiệu suất của nền kinh tế, qua đó nâng cao chất lượng cuộc sống người dân, đưa quy mô nền kinh tế lên một tầm cao mới. Do đó, Chính phủ đang xây dựng Chiến lược quốc gia về CMCN 4.0 với tinh thần quyết liệt để sánh vai với các cường quốc công nghệ trên thế giới. Thủ tướng mong muốn, đội ngũ các nhà khoa



Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc gặp mặt các nhà khoa học, các chuyên gia người Việt trên thế giới.

(Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam)

học ở nước ngoài sẽ đưa những kiến thức, công nghệ tiên tiến về Việt Nam, cùng các nhà khoa học trong nước triển khai chiến lược KH&CN của Việt Nam. Tự hào về những trí thức tài năng tại buổi gặp mặt, Thủ tướng bày tỏ hy vọng các nhà trí thức phát huy tinh thần của rất nhiều nhà khoa học tài năng thế hệ đi trước, từ nước ngoài trở về cống hiến cho đất nước, được Nhà nước vinh danh như Giáo sư Trần Đại Nghĩa, nhà khoa

học Lương Định Của..., gần đây là vợ chồng GS Trần Thanh Vân và Lê Kim Ngọc.

Trước những cơ hội và thách thức của cuộc CMCN 4.0, Thủ tướng nêu rõ, phát triển khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo là chìa khóa để giải quyết những thách thức của Việt Nam; trong đó trí thức Việt đóng vai trò then chốt. Thủ tướng nhấn mạnh, Chính phủ sẽ tiếp tục quan tâm, tạo

¹Theo <http://vpcp.chinhphu.vn/Home/Thu-tuong-gap-mat-chuyen-gia-nha-khoa-hoc-tre-du-Chuong-trinh-ket-noi-mang-luoi-doi-moi-sang-tao/2018/24567.vgp>.

điều kiện về thủ tục, cơ chế đãi ngộ và môi trường thuận lợi nhất để các chuyên gia, trí thức đang học tập và công tác ở khắp nơi trên thế giới trở về nước làm việc, góp phần xây dựng quê hương.

Vietnam Innovation Network - Liên kết tinh hoa, lan tỏa động lực

Chiều ngày 19/8/2018, Bộ Kế hoạch và Đầu tư phối hợp với Bộ KH&CN, Bộ Ngoại giao, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã tổ chức Lễ công bố sáng kiến và khởi động Chương trình Kết nối mạng lưới đổi mới sáng tạo Việt Nam 2018, với mong muốn kết nối các đại diện người Việt tiêu biểu trên khắp thế giới cùng tham gia mạng lưới đổi mới sáng tạo Việt Nam. Sự kiện được kỳ vọng sẽ khơi nguồn cảm hứng, tạo sự liên kết mới từ những tinh hoa KH&CN trong và ngoài nước, từ đó lan tỏa, nhân rộng thành những động lực đổi mới sáng tạo mạnh mẽ, huy động được trí tuệ Việt Nam, kết nối đỉnh cao trí tuệ toàn cầu, phụng sự cho sự phát triển đất nước trong bối cảnh CMCN 4.0.

Theo Bộ Kế hoạch và Đầu tư, hơn 100 người Việt tài năng về nước tham dự sự kiện đều được đào tạo bài bản tại các trường đại học danh tiếng hàng đầu thế giới và công tác trong các ngành: công nghệ thông tin, công nghệ sinh học, công nghệ nền tảng, các ngành công nghiệp chế tạo ứng dụng tự động hoá, robotics..., đặc biệt họ có kiến thức chuyên sâu trong phát triển, ứng dụng công nghệ hiện đại mang tính nền tảng như trí tuệ nhân tạo, blockchain, dữ liệu lớn, an ninh mạng, Internet of things... Đây là những cá nhân có thành tích xuất sắc trong học tập, nghiên cứu và lao động, được ghi nhận bởi các cơ sở đào tạo, tổ chức quốc tế có uy tín, doanh nghiệp, các cơ quan nhà nước.

Cảm động và vui mừng trước sự góp mặt của hơn 100 trí thức trẻ, Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam cho biết, cuộc CMCN 4.0 là một thời cơ



Khởi động Chương trình Kết nối mạng lưới đổi mới sáng tạo Việt Nam 2018.

và chúng ta phải nắm bắt. Chúng ta nhắc nhiều đến công nghệ, những ngành khoa học đang thịnh vượng như trí tuệ nhân tạo, Big data... Nhưng quan trọng nhất là chúng ta phải nắm lấy tay nhau để truyền khát vọng đưa đất nước vươn lên, củng cố niềm tin, cho nhau động lực không chỉ lúc thành công mà cả khi thất bại và kiên trì đi đến cuối con đường, để một ngày nào đó chúng ta có thể tự hào đã không bỏ lỡ cơ hội. Phó Thủ tướng cũng không quên nhắc nhủ tới các nhà khoa học trong và ngoài nước: “Điều quan trọng nhất là hãy coi mình là người trong cuộc. Các nhà khoa học trong và ngoài nước cần có khát vọng, lòng tin và hãy là người trong cuộc”.

Trưởng ban Tổ chức Trung ương Phạm Minh Chính nhấn mạnh tư tưởng trọng dụng nhân tài của Đảng, Nhà nước qua nhiều thời kỳ và chỉ đạo các bộ, ngành cần năng động, sáng tạo để xuất các cơ chế, chính sách cụ thể để thu hút nhân tài. Ông kỳ vọng, mạng lưới đổi mới sáng tạo Việt Nam sẽ là diễn đàn thu hút và kết nối các nhà khoa học, chuyên gia công nghệ trong và ngoài nước. Đồng thời thúc đẩy hợp tác trong cộng đồng KH&CN Việt Nam để nâng cao năng lực KH&CN, nâng cao chất lượng nghiên cứu, đào tạo trong nước, khuyến khích các nhà khoa học, chuyên gia công nghệ về Việt Nam để khởi nghiệp sáng tạo, đầu tư kinh doanh, chia sẻ, thụ hưởng thành quả và những giá trị cốt lõi của Việt Nam. Việc thành lập mạng lưới này là một bước quan trọng để tiếp tục xây

dựng mạng lưới nhân lực quốc gia, xây dựng Trung tâm đổi mới sáng tạo quốc gia và Chiến lược quốc gia về CMCN 4.0 theo chỉ đạo, định hướng của Lãnh đạo Đảng, Nhà nước và theo mong muốn, nguyện vọng của các nhà khoa học, trí thức.

Trước sự tiếp đón nồng hậu khi trở về quê hương, các tài năng người Việt thể hiện quyết tâm cao, mong muốn sớm được cống hiến tài năng cho sự nghiệp xây dựng đất nước, nhất là trong bối cảnh cuộc CMCN 4.0, trong đó nền tảng là thúc đẩy hoạt động khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo, đồng thời xây dựng thành công Chính phủ điện tử. Nhiều kiến nghị tâm huyết về các vấn đề trọng tâm của cuộc CMCN 4.0 và phát triển mạng lưới đổi mới sáng tạo đã được các nhà trí thức chia sẻ. Tiêu biểu như, GS Nghiên Đức Long, Đại học Công nghệ Sydney (Australia) cho rằng, để tận dụng được thành tựu của cuộc CMCN 4.0, cần xây dựng hệ sinh thái 4.0 có trọng tâm, xây dựng văn hóa 4.0 để mọi người dân đều hiểu và đồng hành cùng Chính phủ, và đặc biệt là trong đào tạo nguồn nhân lực. Các tài năng người Việt ở nước ngoài cam kết nếu được đầu tư xứng đáng sẽ tạo ra các thành quả công nghệ hiệu quả phục vụ phát triển kinh tế - xã hội đất nước. Đồng thời cũng đề nghị Chính phủ đẩy mạnh phát triển thị trường công nghệ, giúp đưa nhanh các thành tựu KH&CN vào phục vụ sản xuất và đời sống.

PGS.TS Hồ Anh Văn (Phòng nghiên cứu về robot mềm, Viện Khoa

học và Kỹ thuật tiên tiến Nhật Bản) cho rằng, để kết nối trí thức trong và ngoài nước cần sử dụng công thức về năng lực, nhiệt huyết và cách nghĩ. Theo đó, cả 3 yếu tố này phải đạt được cùng lúc thì mới thành công. PGS Văn đề xuất, công thức thành công về mạng lưới đổi mới sáng tạo Việt Nam chính là phép nhân giữa sự thành công của trí thức trong nước, Chính phủ và trí thức ngoài nước. Đối với trí thức ngoài nước đó là nhiệt huyết đóng góp vào sự nghiệp phát triển KH&CN của đất nước. Đối với trí thức trong nước, bao gồm cả doanh nghiệp, là sự đón nhận và khả năng sẵn sàng hợp tác. Quan trọng hơn, Chính phủ đóng vai trò cầu nối hiệu quả, lâu dài bằng cách tạo ra các chính sách cụ thể trong môi trường KH&CN minh bạch, tự do học thuật, cạnh tranh đầu tư và thúc đẩy hợp tác.

TS Bùi Hải Hưng, nhà nghiên cứu của Google Deep Mind (Mỹ) cho hay, ngành trí tuệ nhân tạo thế giới tương đối “có duyên” với người Việt đang làm về công nghệ. Số người Việt Nam trên thế giới hoạt động trong lĩnh vực trí tuệ nhân tạo không nhỏ, trong đó có những chuyên gia hàng đầu thế giới tại Google, Facebook, Microsoft..., cùng những giáo sư tại các trường đại học hàng đầu thế giới. Đặc biệt, còn có sự góp mặt của những doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo trong lĩnh vực này đã tương đối thành công. Theo TS Hưng, nên tập trung xây dựng một Trung tâm nghiên cứu trí tuệ nhân tạo hàng đầu của Việt Nam và đây là cách hiệu quả nhất để thế giới biết đến Việt Nam trên bản đồ trí tuệ nhân tạo.

Trí tuệ Việt - Khẳng định lợi thế cạnh tranh quốc gia trong CMCN 4.0

Theo Bộ trưởng Bộ KH&CN Chu Ngọc Anh, chúng ta đang chứng kiến các bước tiến như vũ bão của KH&CN trong thời đại CMCN 4.0, nhưng không phải công nghệ mà chính là vốn con người với tư duy sáng tạo và tài năng sẽ quyết định sự thành bại

của một quốc gia trong cuộc đua phát triển để mang lại sự thịnh vượng cho người dân và đất nước. Trước cuộc CMCN 4.0, mỗi quốc gia đều cần các nhà khoa học, chuyên gia, các CEO giỏi, tài năng trực tiếp hoặc gián tiếp làm việc, điều hành trong tổ chức KH&CN, doanh nghiệp; cần các nhà quản lý và hoạch định chính sách giỏi làm việc trong các cơ quan trong và ngoài nhà nước; cần phát triển nguồn vốn trí tuệ, tài năng trong mọi lĩnh vực thiết yếu của nền kinh tế - xã hội... sao cho đủ năng lực tạo ra các giá trị vật chất, tinh thần tốt đẹp cho người dân và đất nước. Bộ trưởng khẳng định, Việt Nam có một nguồn lực vô cùng quý báu và đầy tiềm năng, đó là lực lượng các nhà khoa học, chuyên gia người Việt ở trong và ngoài nước; chúng ta cần dựa vào nhân tố con người như một lợi thế cạnh tranh quốc gia để thúc đẩy tốc độ, chất lượng tăng trưởng.

Thời gian qua, Đảng và Nhà nước đã có nhiều chủ trương, quyết sách hướng tới hoàn thiện môi trường và điều kiện thuận lợi cho hoạt động của đội ngũ trí thức cả nước, và mới đây nhất là Nghị quyết Hội nghị Trung ương 7 Khóa XII về xây dựng chiến lược thu hút và trọng dụng, phát triển nhân tài. Bám sát chỉ đạo của Chính phủ, Bộ KH&CN với chức năng là cơ quan quản lý nhà nước về khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo đã chủ động phối hợp, chung tay cùng các bộ, ban, ngành có liên quan tham mưu cho Đảng, Quốc hội, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ ban hành và tổ chức thực hiện các cơ chế, chính sách để kết nối, thu hút trí thức Việt Nam ở trong và ngoài nước như: Chính sách sử dụng, trọng dụng cá nhân hoạt động KH&CN; Chính sách thu hút cá nhân hoạt động KH&CN là người Việt Nam ở nước ngoài và chuyên gia nước ngoài tham gia hoạt động KH&CN tại Việt Nam; Chính sách đào tạo, bồi dưỡng nhân lực KH&CN ở trong nước và nước ngoài bằng ngân sách nhà nước; Chính sách thu hút chuyên gia giỏi Việt Nam ở nước ngoài thực hiện

các dự án trong nước. Bộ KH&CN đã thí điểm với Dự án FIRST và đã thu hút được 99 chuyên gia ở nước ngoài, trong đó có 33 chuyên gia là người Việt ở nước ngoài tham gia; phát triển Hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia; thành lập và phát triển mạng lưới cơ quan đại diện về KH&CN ở nước ngoài; thành lập một số tổ chức KH&CN hoạt động với cơ chế đặc biệt, như Viện KH&CN Việt Nam - Hàn Quốc, Viện Nghiên cứu cao cấp về Toán... Đồng thời, tổ chức nhiều chương trình, diễn đàn, hoạt động liên kết, để từng bước cụ thể hóa những chủ trương của Đảng, Nhà nước và chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ.

Việc triển khai mạng lưới đổi mới sáng tạo Việt Nam là một trong các giải pháp quan trọng để kết nối nguồn lực trí tuệ của các nhà khoa học trong nước và ở nước ngoài, đòi hỏi sự kiên nhẫn chiến lược, sự thấu hiểu, chia sẻ và nỗ lực đóng góp chân thành từ các tài năng trẻ nói riêng và cả cộng đồng các nhà khoa học, các nhà quản lý trong lĩnh vực KH&CN nói chung nhằm thúc đẩy phát triển nền kinh tế đất nước. Bộ trưởng Chu Ngọc Anh tin tưởng: “Trong trách nhiệm đó, với sự có mặt của các trí thức Việt ở khắp nơi trên toàn thế giới, chúng tôi nhìn thấy công thức giúp Việt Nam thành công trong cuộc CMCN 4.0 như PGS.TS Hồ Anh Văn đã nêu. Với trách nhiệm của mình, Bộ KH&CN sẽ phối hợp cùng các cơ quan liên quan xác định những giải pháp, nhiệm vụ và dự án KH&CN cụ thể với phương châm “tư duy toàn cầu, hoạt động địa phương”, nhằm đáp ứng xu thế của cuộc CMCN 4.0 trong việc áp dụng các công nghệ trí tuệ nhân tạo, Internet of thing, Blockchain... giúp đưa nhanh các giải pháp, thành tựu công nghệ vào những ngành kinh tế mà Việt Nam có lợi thế như Fintech, nông nghiệp công nghệ cao, chuỗi sản xuất hàng hóa thông minh...” ✍

HA